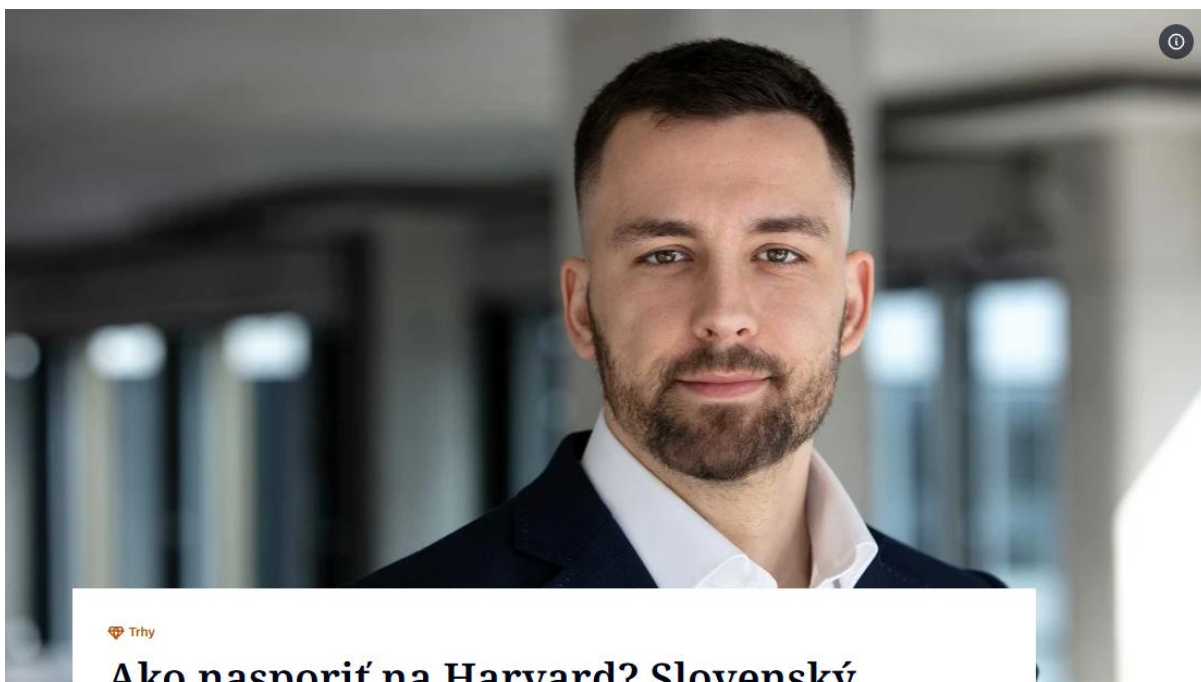

Trhy

Ako nasporiť na Harvard? Slovenský investičný stratég ukázal plán pre vlastného syna

Unikátne investičné portfólio má ambiciózne cieľ. Zabezpečí dostatok kapitálu na štúdium na jednej z najprestížnejších svetových univerzít?

Mnoho rodičov sníva o tom, že ich deti budú študovať na prestížnych svetových univerzitách, málokto však vie, z akých zdrojov sa bude nákladné vzdelávanie financovať.

Výnimkou je slovenský investičný stratég Boris Jankovský, ktorý sa rozhodol k tejto výzve pristúpiť bez zaváhania. Hneď po narodení svojho syna pre neho zostavil špeciálne 18-ročné investičné portfólio. Celý koncept, ktorému dal pomenovanie „Harvard stratégia“, stavia na myšlienke, že najväčšiu konkurenčnú výhodu predstavuje čas.

V ČLÁNKU SA DOZVIETE:

- ktoré univerzity sú najlepšie hodnotené,
- čo je Ivy League,
- aké sú náklady na štúdium na Harvard College,
- aký netradičný prístup expert zvolil, aby dosiahol vyššie zhodnotenie,
- ako stratégia rieši sekvenčné riziko,
- ktoré investičné tituly sú súčasťou zámeru,

- či sa realizuje rebalancing,
- ako sa portfólio mení počas troch fáz horizontu,
- či je stratégia vhodná pre bežného investora.

[Jankovský](#) zostavil študentské portfólio s dôrazom na vysokú precíznosť, aby zredukoval prvok náhody. „Cieľom je maximalizovať pravdepodobnosť, že v správny čas bude k dispozícii dostatok kapitálu na financovanie štúdia kdekoľvek na svete,“ vysvetľuje v newsletteri.

Investičný špecialista zdôrazňuje osobný prístup s jasným posolstvom pre syna. „Ak sa tam raz dostane, chcem, aby peniaze neboli dôvodom, prečo nepôjde,“ dodáva.

Ivy League

Podľa rebríčka svetových univerzít [QS World University Rankings 2027](#) patria medzi najlepšie hodnotené univerzity MIT, Imperial College London, Stanford University, University of Oxford, Harvard University a University of Cambridge.

Pre aktuálny akademický rok sa celkové ročné náklady na štúdium na [Harvard College](#), ktorá je súčasťou Harvard University, pohybujú vo výške približne 95-tisíc až 100-tisíc dolárov vrátane školného, ubytovania, stravy a povinných poplatkov.

K tomu ešte treba pripočítať náklady na zdravotné poistenie. Len samotné školné pritom predstavuje sumu okolo 60-tisíc dolárov ročne. Nejde teda o zanedbateľnú položku.

Ešte vyššie je školné na Stanforde, Yale, Columbii alebo MIT. Po započítaní všetkých poplatkov sú však konečné ceny vzdelávania na veľmi podobnej úrovni.

Všeobecne sa aktuálne školné pre štvorročné bakalárske štúdium na Ivy League pohybuje na úrovni od 240-tisíc do 300-tisíc dolárov.

IVY LEAGUE

„Brečtanová liga“ je skupina ôsmich starých a veľmi prestížnych súkromných univerzít na severovýchode Spojených štátov. Pôvodne išlo o športovú ligu, dnes však tento názov označuje symbol špičkovej kvality, moci, vplyvu a veľkého bohatstva vo svete vzdelávania. Do Ivy League patria Harvard University, Yale University, Princeton University, Columbia University, University of Pennsylvania, Brown University, Dartmouth College a Cornell University.

Jednotlivé vysoké školy spravidla poskytujú aj finančnú pomoc, ktorá sa odvíja od príjmu rodiny. Tá je dostupná aj medzinárodným študentom, teoreticky z nej teda môžu ťažiť aj slovenskí poslucháči. Podmienky platné pre Harvard College, ktorá je súčasťou Harvard University a poskytuje bakalárske štúdium, možno nájsť na stránke [Financial Aid](#).

Netradičný prístup

Štúdium na prestížnych amerických univerzitách patrí k najdrahším na svete a v horizonte 18 rokov, ktorý je pre uvedený príklad relevantný, môže výška školného dosiahnuť ešte výrazne vyššie hodnoty.

Bežné sporiace alebo konzervatívne investičné produkty preto pri nižších pravidelných vkladoch pravdepodobne nedokážu v rámci sledovaného časového rámca vybudovať potrebnú kúpnu silu.

Dlhodobé rodinné plánovanie si z toho dôvodu vyžaduje inštrumenty, ktoré prinášajú vyšší reálny výnos a zároveň účinne spravujú riziko v rôznych trhových scenároch. Tento odvážny prístup otvára dvere k systematickému budovaniu kapitálu pre ďalšiu generáciu.

Tri fázy cyklu

Jadrom [predstavenej stratégie](#) je trojfázový investičný cyklus, ktorý rešpektuje prirodzený vývoj trhov a postupne upravuje svoju štruktúru.

V prvej fáze, ktorá trvá osem rokov, sa portfólio zameriava na maximalizáciu rastu. Autorský návrh alokuje 55 percent prostriedkov do širokého globálneho akciového indexu [SPDR MSCI ACWI IMI](#).

Po 15 percent smeruje do faktorového indexu [iShares Edge MSCI World Momentum](#), technologického [iShares NASDAQ 100](#) a pákovej zložky [Amundi MSCI USA Daily 2x Leveraged](#). V tejto fáze Jankovský cieľ na výnos 10 až 11 percent ročne pri vyššej volatilitate.

Druhá fáza, trvajúca od deviateho do 13. roka, predstavuje prechodné obdobie. Do portfólia vstupujú globálne štátne dlhopisy [iShares Global Government Bond](#) s váhou 15 percent. Podiely pre World Momentum, Nasdaq-100 a *leveraged* pozície s 15 percentami sa znižujú na 10.

Záverečná fáza ochrany kapitálu prebieha od 14. do 18. roka, keď akciová zložka postupne klesá až na konečných 10 percent. Dlhopisová časť vo finálnej fáze tvorí až 90 percent.

Systematický rebalancing a správa rizika

Pravidelná úprava alokácie aktív patrí medzi základné piliere úspešnej správy majetku. Pri „Harvard stratégii“ Jankovský uplatňuje kvartálnu kontrolu, avšak zásah vykoná iba vtedy, ak sa váha aktíva odchýli o viac ako päť percent od cieľovej alokácie.

Tento prístup umožňuje ponechať víťazné pozície bežať a zároveň chráni portfólio pred časovo a nákladovo náročnejšími scenármi. Nové vklady smerujú prednostne do podvážených tried aktív. Špeciálne pravidlo platí pre pákovú zložku. Ak sa počas prepadu dostane pod polovicu svojej cieľovej váhy, dochádza k dorovnaní.

Stratégia využíva takzvaný *glide path*, ktorý postupne znižuje rizikový profil. Podľa finančnej teórie by mal tento prístup významne znižovať sekvenčné riziko.

Ide o nebezpečenstvo, že trh klesne v období, keď investor plánuje čerpať prostriedky. Výkyvy trhu tesne pred plánovaným výberom kapitálu vďaka tomu neohrozia nahromadený majetok.

Špecifická koncepcia

Historické dáta z kapitálových trhov potvrdzujú, že dlhodobé držanie široko diverzifikovaných akciových indexov prináša zhodnotenie, ktoré prekonáva väčšinu ostatných tried aktív.

Jankovský preto zámerne vynecháva zlato, realitné fondy či úzke sektorové stávky. V jeho portfóliu však nenájdete ani kryptomeny. Expert zdôrazňuje, že celá koncepcia stojí na princípe „globálna diverzifikácia je viac ako výber jednotlivých akcií“ a prvoradé sú uňho nízke náklady.

Pri konštrukcii portfólia sa spolieha aj na to, že pri 18-ročnom horizonte štatisticky klesá pravdepodobnosť straty, aj keď trh prejde poklesmi.

Okrem toho sa zameriava na daňovú efektivitu využívaním akumuláčnych fondov, ktoré v súčasnosti prinášajú vďaka ročnému časovému testu oslobodenie od daňovej povinnosti.

Investičný stratég Boris Jankovský.
Foto: Silvia Slafkovská

Vecné zhodnotenie

„Harvard stratégia“ v Jankovského podaní predstavuje zaujímavú *glide path* koncepciu, ktorá pracuje so štruktúrou rizika v čase. Postupné znižovanie akciovej zložky a riadenie sekvenčného rizika predstavuje metodologicky správny krok, ktorý býva retailovými investormi často podceňovaný.

Jadro portfólia vyzerá rozumne. Globálny akciový fond pokrýva veľké, stredné aj malé firmy z rozvinutých aj rozvíjajúcich sa krajín, čím zahŕňa približne 99 percent investovateľného globálneho akciového trhu s približne ôsmimi až deviatimi tisíckami titulov. Ide teda o solídny, lacný a dobre diverzifikovaný základ.

Rebalancing s päťpercentným pásmom necháva dlhšie pracovať výkonné pozície a zároveň znižuje transakčnú nákladovosť. Pozitívne treba hodnotiť aj dôraz na daňovú efektivitu prostredníctvom akumulčných fondov s využitím ročného časového testu.

Riziko volatility

Za najrizikovejšiu položku konceptu možno považovať držanie pákového fondu. Ako aj sám autor uvádza, denne resetované *leveraged* produkty trpia *volatility decay*.

Ide o matematický jav, pri ktorom dochádza k postupnému ukrajuvaniu z hodnoty investície z dôvodu kolísania ceny aktíva. Pokiaľ základný index klesne v prvý deň o 10 percent a na druhý deň stúpne o 10 percent, jeho hodnota nie je rovnaká, pretože percentuálny rast sa počíta z nižšej sumy.

Pri kolísaní trhu môže byť výsledok za dlhšie obdobie horší než jednoduchý násobok výkonnosti podkladového indexu. Pri pákových fondoch sa tento efekt ešte viac zosilňuje.

Nejde pritom o krátkodobý jav, keďže páková zložka je súčasťou portfólia po dobu prvých 13 rokov, aj keď s rôznou váhou. Niektorí praktici považujú tieto nástroje za vhodné skôr na denné či týždenné obchodovanie.

Investor tak musí mať na zreteli, že výsledný efekt zaradenia fondu do portfólia nebude závisieť len od výkonnosti podkladového indexu, ale aj od miery jeho volatility.

Páka má totiž obojsmerný zosilňujúci mechanizmus. Tlmenie nízkou váhou v portfóliu je dobrou cestou, avšak ani to nemusí za každých okolností stačiť.

Plán B

Záložný plán v podobe rolovania S&P 500 Futures pri volatilitate nad 30 percent už pre vyššiu technickú náročnosť nemusí byť vhodný pre bežných investorov a môže generovať dodatočné náklady.

Keďže jednotlivé kontrakty priebežne expirujú, je potrebný aktívny manažment, čo je v kontrapozícii k inak pasívnemu charakteru zvyšku portfólia. „Plán B“ teda pridáva významnú operačnú zložitosť, ktorá si vyžaduje dynamický investičný prístup.

Špeciálna výnimka

Ak sa *leverage* počas extrémneho prepadu dostane pod 50 percent cieľovej váhy, Jankovský určuje aj špeciálnu výnimku, ktorej predmetom je jednorazové dorovnanie na cieľovú alokáciu.

Toto pravidlo predstavuje praktickú aplikáciu princípu lacného nákupu. Po výraznom prepade expert dokupuje práve tú zložku, ktorá klesla najviac, čím efektívne priemeruje nákupnú cenu nadol.

Postup má však aj svoju tienistú stránku. Zvyšuje totiž riziko presne v najcitlivejšom momente. Dokupovanie pákovej pozície po prepade o 50 percent znamená navyšovanie rizikovej expozície práve vo chvíli najväčšej neistoty. Ak trh pokračuje v poklese, samotný úkon môže prehĺbiť straty namiesto toho, aby pomohol. Otázny navyše zostáva aj zdroj doplnenia kapitálu.

Dlhopisová zložka

Bližší pohľad si zaslúži aj samotné zaradenie dlhopisov do portfólia. Ich úlohou má byť tlmenie poklesov akciovej zložky práve v období, keď sa blíži čerpanie kapitálu – teda presne v čase najväčšej citlivosti na sekvenčné riziko.

Podľa aktuálnych zistení Medzinárodného menového fondu z roku 2026 sa však vzťah medzi akciami a dlhopismi v poslednom období oslabuje. Vo svojej správe *Global Financial Stability Report* inštitúcia upozorňuje, že diverzifikácia medzi týmito dvomi triedami aktív ponúka menšiu ochranu pred trhovými výpredajmi než v minulosti.

Za hlavnú príčinu pritom označuje rastúci verejný dlh a pretrvávajúcu infláciu, ktoré podkopávajú dôveru v štátne dlhopisy ako bezpečný prístav.

Ak sa obe triedy aktív začnú správať súbežne, ochrana môže v kritickom momente zlyhať. Netreba to však chápať ako dôvod na vyradenie dlhopisovej zložky, keďže historicky si svoju diverzifikačnú úlohu plnila.

Investor by si však mal byť vedomý, že spoliehanie sa výhradne na kombináciu akcií a dlhopisov už nemusí byť takou spoľahlivou poistkou, ako bývalo zvykom. V poslednej fáze portfólia by mohla preto dávať zmysel aj doplnková diverzifikácia mimo týchto dvoch tradičných tried aktív.

Čiastočné prekrývanie titulov

Viacero položiek v zozname má výraznú váhu v amerických veľkých technologických tituloch. To, čo na prvý pohľad vyzerá ako diverzifikácia do viacerých tried aktív, v skutočnosti predstavuje čiastočne koncentrovanú stávku na rovnaký trhový segment. Práve v poklesoch, keď na diverzifikácii najviac záleží, budú tieto zložky vysoko korelované.

Behaviorálne aspekty

To, že stratégia nie je vhodná pre všetkých investorov, ukazujú aj Jankovským očakávané rizikové parametre pre prvú fázu. Predpokladaný maximálny *drawdown*, teda pokles hodnoty investičného portfólia od jeho historického maxima, vo výške 60 až 70 percent počíta s vysokým rizikom.

Kľúčová otázka nie je len matematická znesiteľnosť, ale najmä tá behaviorálna. Nie každý investor dokáže takýto pokles reálne zvládnuť bez paniky a predaja na dne.

Príprava na úspešnú budúcnosť

Vytvorenie kvalitného investičného plánu pre finančné zabezpečenie štúdia detí predstavuje jedno z najúčinnějších rozhodnutí, aké zodpovedný rodič môže urobiť.

Kombinácia skorého začiatku, širokého záberu a jasne definovaných pravidiel znižovania rizika vytvára stabilný základ pre splnenie vytýčeného cieľa.

Praktické skúsenosti ukazujú, že striktné dodržiavanie stanoveného postupu odbúrava emócie a chráni investorov pred podliehaním panike počas trhových výkyvov.

Rámcovo predstavuje Jankovského zámer premyslenú a štruktúrovanú stratégiu s dobrým prístupom k nákladom, daniam a postupnému znižovaniu rizika.

Pred samotnou implementáciou si však každý investor musí premyslieť, či cieľová alokácia zodpovedá jeho skutočnej rizikovej tolerancii – nielen z matematického, ale predovšetkým psychologického pohľadu.

Zodpovedné plánovanie a inšpirácia Jankovského postupmi môže zásadným spôsobom zvýšiť pravdepodobnosť, že bude mať dieťa v čase nástupu na univerzitu k dispozícii dostatočný kapitál.